

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De Componibilitate Formarum in eodem subjecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS III.

De Componibilitate formarum distinctarum in eodem Subiecto.

Potest esse quaestio, & de eo, quod potest fieri naturaliter, & quod divinitus. Sit:

Punctum Difficultatis I.

Quid fieri possit naturaliter.

DICENDUM est, duas formas totales, seu non subordinatas, non posse naturaliter actuare eandem materiam.

PROB. PRIMO ex Suar. quia altera illa vel adveniret materiae jam actuatae per priorem formam, vel certè concomitanter, & simul cum alia adveniret. Neutro modo id fieri potest. Minor probatur: quia si adveniret altera forma illi priori: ergo non constitueret unum per se, non enim adveniret materiae constitutae in potentia substantiali ad illam, actuata enim priori formâ, est in potentia non nisi accidentali ad aliam formam. Concomitanter etiam illa altera forma non adveniret. Tum quia una forma determinat sibi materiam, ne sit capax aliâs formae, unde etiam videmus, ad adventum unius, expelli aliam. Tum quia materia habet limitatam capacitatem, & vim causandi formas; aliâs si potest informari duabus formis naturalibus, nescio cur non tot simul, quin pluribus? Hæc ratio infundatur principio Aristotelico, quod advenit enti in actu, non advenit per se, sed per accidens; sed si quis negaret hoc principium, non convinceret ratio, adferreque posset instantiam; quia supernaturaliter possunt duae formae substantiales, non subordinatae, uniri eidem materiae, & tamen utraque constitueret unum per se; non posset autem constituere, si verum est prædictum principium: quia potentia obediens non aufert veritatem axiomati.

PROBATUR SECUNDO. Quia unaquæque forma exigit certum qualitarum temperamentum, dispositiones, complexionem, sed hæc temperamenta non possunt esse pluribus formis debita, in eadem numero materia, ergo nec ipsæ formae. Minor prob. quia de se querent sese ad invicem illa temperamenta.

Sed, quid si essent dispositiones illæ merae, disparatae, & non pugnantes secum? quid si in pugnantibus dispositionibus sit æqualitas, & non nisi in ultima non agente ad invicem, diversitas, quantumvis revera in particulari has

dispositiones nominare, nec tales formas, tanquam hoc aliquid, demonstrare possimus.

PROBATUR TERTIO. Quia experientia est, quâ noscimus quasdam formas, non se ad invicem compari, ut formam ligni & ignis, attendendoque ad hanc pugnam, bene inferimus, etiam alias secum pugnare, præcipue, cum intentio naturæ sit, varietate formarum, quæ se prodant per accidentia, & operationes diversas, mundo providere, quæ provisio non ita perficeretur intra eandem materiam, duabus formis positis.

Sed dici posset, licet se non compatiatur calor & frigus, non sequitur, quod se compati non possint, dulcedo & albedo; ita quamvis aliquæ formæ, non se compatiuntur, non sequitur, quod reliquæ etiam substantiales, compati se non possint. Et licet naturæ intentio sit, providere illâ varietate formarum, sicut providendo de varietate formarum accidentalium, admittit ex mixtura varietatum, v.g. teporem, cur non ex informatione ejusdem materiae, per diversas formas substantiales, non admittit varietatem? Hæc circa rationes communes.

CONFIRMATUR nihilominus Conclusio. Illæ formæ, vel essent tales, ut unaquæque sufficiat ad informandam materiam se sola, vel non essent sufficientes: si non essent sufficientes, ergo non procedit de illis Conclusio; hæc enim formæ, jam non essent totales; de quibus procedit Conclusio, sed essent subordinatae; Si autem sunt sufficientes, ergo alterutra foret otiosa: quamvis enim in causa efficiendi, bene possumus ponere attemperationem concursus, ut detur locus, etiam alteri ejusdem ordinis coefficienti; sed talis attemperatio in causa formali, nulla datur, cum causalitas causæ formalis in compositum, perficiatur ipsâmet entitate formæ, dantis se in partem, non apparet autem, quomodo entitas seipsam diminuere, attemperareque seipsam possit.

OBJICITUR PRIMO in ferrô ignito, est & forma ferri, & simul forma ignis: ergo naturaliter unam materiam possunt informare duæ formæ. Antecedens probatur, est illæ forma ferri, quia reducit se ad pristinum frigus, ferrum, quæ reductio, non in materiam, ergo in formam substantialem ferri reducenda est. Quod illæ sit forma ignis, probant accidentia debita formæ ignis, quæ illæ reperiuntur.

RESPOND. Intra poros ferri non continetur forma ferri, & intra hos poros est forma ignis: quamvis enim ferrum sit densum, propter tamen nimiam activitatem, & subtilitatem igni debitam, insinuat se in poros illius, & quia ex omni parte canderet: & licet concedatur, pauciores esse poros in ferro, quam in

in carbone, nihilominus magis urit ferrum, quia in illo recipiuntur, & concentrantur plures gradus caloris, neque enim ferrum, de facili igniri & calefieri potest: deinde proficitur hæc major uis, à pluribus exhalationibus & crassioribus, repertis in ferro, & incensis. Cæterum continetur etiam forma ignis, in aliquibus partibus ferri, sed expulsa forma ferri, hinc aliqua illius partes ita decidunt & ustulantur, ut nunquam se reducant ad pristina accidentia ferri, quod ostendit, expulsa fuisse formam ferri.

OBJICITUR SECUNDO. Possunt plures formæ accidentales, in eadem parte materiæ recipi; ergo & plures totales substantiales recipi poterunt, in eadē parte materiæ.

RESPOND. PRIMO. Disparitatem esse, quia una forma substantialis, potest esse sufficiens ad plura munia, v. g. in homine, intelligendi, volendi, sentiendi, vegetandi; cum autem una forma accidentalis, non sit sufficiens ad plura munia, hinc albedo, non nisi dealbat, & non extendit, ideo materia pluribus formis accidentalibus indigebit.

CONTRA est, quamvis anima rationalis sit sufficiens ad plures actus, se concernentes, non tamen ad actus, se non concernentes: cur ergo locum nō dabit illi formæ, quæ possit illos actus exercere.

RESPOND. SECUNDO. Disparitatem esse: quia substantialis forma est perfectior, non erit ergo valida argumentatio, ab imperfectiori ad perfectius.

CONTRA; ab imperfectiori ad perfectius, non valet argumentatio viâ negationis, sed tenet in multis viâ affirmationis. Cur ergo etiam in præsentī non tenebit?

RESPOND. TERTIO. Disparitatem esse, quia una forma accidentalis non est sufficiens ad informandam materiam, constituendumque compositum per accidens; sufficiens autem est unaquæque forma totalis, ad informandam substantialiter materiam.

PROBATIO hujus conclusionis, ejusque defensio, inde habet difficultatem; quia non possumus ostendere claram implicantiam, & ex vi substantialis, qua talis formæ, petitam, quod in alio rerum ordine, non possit fieri naturaliter, ut una materia informetur duabus substantialibus formis; non demonstramus item, quod sit materia determinata, non nisi ad unam formam, præcipuè casu, quō non exigantur dispositiones contrariæ.

OBJIC. TERTIO. Potest esse una forma in pluribus materiis, ergo & plures formæ in eadem materia.

RESPOND. Negand: Antecedens, quia hōc ipso illa forma esset in pluribus locis, vel esset apta esse, vi illius unionis; nullum autem Ens in pluribus locis, suppono, adæqua-

tis, potest esse, immo nec successive, potest esse eadem forma in pluribus materiis, quia aliàs frustra essent generationes de novo, possent enim tantum antiquæ formæ reiteratō induci; necesse item esset unā formā separatā, omnes saperari, nam naturaliter forma materialis, non potest esse sine subiecto: nec potest una, cum altera, simul informare, ergo deberet illam expellere, propter easdem rationes, expulsa deberet aliam expellere, & sic de cæteris. Sed sit:

Punctum Difficultatis II.

An possint divinitus plures formæ totales esse in eadem Materia.

DICENDUM est, *Possē*: Ita Scotistæ, & cum illis Svar: disp. 15. Sect. 10. n. 60. & ordinariè alii Nostri, contra Thomist. & nostrum Vasques.

PROB. PRIMO, Quia in hōc nulla implicantia.

PROBAT SECUNDO Hurtad: potest divinitus simul existere in eodem subiecto calor summus, & summum frigus: Ergo & formæ substantiales, tam contrarias qualitates requirentes, possunt esse simul. Rursus, possunt divinitus duo corpora esse in eodem loco, ergo & duæ formæ.

PROBAT TERTIO Mastrius. Potentia materiæ non est determinata, tantum ad unam formam, unde, cum unam recipit, adhuc retinet capacitatem ad alias, non tamen eam potest simul recipere, quia una forma aliam expellit: ergo tota ratio, cur simul non possint esse duæ formæ in una materia, non est referenda in intrinsecam exigentiam materiæ, sed provenit hoc ex parte formarum. Hōc positō, ita ulterius urget. Effectus formalis primarius formæ, est actuare materiam, secundarius autem est expellere formam aliam: sed hic effectus secundarius impediri potest, sicut & effectus secundarius quantitatis.

RESPOND. Non omnes effectus secundarios impediri posse, nam, v. g. ad positivam entitatem hominis, sequitur hoc secundarium, nempe negatio lapidis, & tamen hoc DEUS impedire potest.

CONTRA. Tum quia cur non ad classenz impedibilium revocari debet expulsio formæ? Tum quia aliud est secundarium prædicatum posse impediri, & aliud, secundarium effectum: prima propositio est falsa; quia, cum secundarius conceptus sit idem realiter cum primo, solumque ratione differunt, si ponitur unum, debet poni & aliud, jam autem secundarius effectus non est idem reali-

realiter cum effectu formali primario. Porro negatio lapidis in homine, est secundarium prædicatum, non autem secundarius effectus. Tum quia, ut addit Mastrius, aliud est loqui de negatione essendi, & aliud, loqui de negatione essendi cum alio, illam priorem negationem, necessario importat secundum omne ens, sed hanc secundam, non necessario. Huius ipsius ratio est: quia si forma necessario diceret negationem essendi, cum alia, etiam formæ accidentales, non possent se comparari; jam autem, quæcunque forma, etiam accidentalis, dicit negationem essendi aliud, & ita albedo, dicit negationem essendi aliud, negat enim quod sit dulcedo. Horum ulterior hæc potest assignari ratio, quia si forma non diceret negationem essendi aliud, v. g. si albedo non diceret negationem dulcedinis, & esset albedo, & non esset: esset, ut supponitur; & non esset, quia esset dulcedo, quod ipsum probatur, non diceret negationem, seu non esse dulcedinis, ergo diceret esse dulcedinis; ex contradictoriis enim, alterutrum dici debet.

CONFIRMATUR Conclusio, contra quosdam, qui asserendo substantiam, distinguere à se substantia, ponunt, posse naturam subsistere duplici substantia. Tene enim paritas. Potest natura eadem divinitus subsistere duplici substantia, ergo & eadem materia, informari duplici formâ.

OBJICIUNT PRIMÒ Complutenses. Effectus secundarius non potest impediri à Deo, quando habet tantam cum primario connectionem, ut non foret primarius, nisi subqueretur secundarius; sed si non esset expulsio unius formæ, adveniente aliâ formâ, illa altera non haberet rationem actus primi, de ratione cuius est, ut non sit cum illo alius actus primus, neque præsupponat illum, sicut de ratione materiæ primæ est, non præsupponere aliam materiam.

RESPOND. In primis definitivè, formam non esse actum primum, aliâ nulla forma, etiam accidentalis, posset supponere aliam, sed posito, quod de ratione formæ substantialis sit, esse actum primum, hæc primitas, in hoc solo stabit, quia non præsupponit necessario aliam ante se formam substantialem: sed inde non sequitur, divinitus illas consistere secum non posset, salvâ primitate, quia adhuc de utraque verum esset dicere, hæc forma, nullam aliam ante se necessario præsupponit: & sicut: A Latinum, & Alpha, Græcum, sunt duæ literæ primæ, in unaquaque lingua, nec una primitatem adimit alteri, quamvis unius figuratio, non sit alius figuratio; ita & in præsentia, & certè non magis debet esse forma actus primus, quam materia, & licet unaquæque pars materiæ sit actus primus, ni-

hilominus una pars, non excludit aliam, ergo nec unus actus primus, excludet alium, saltem divinitus.

INSTANT PRIMÒ. Licet possit aliquis secundarius effectus positivus, impediri à Deo, non potest negativus, ergo cum expulsio formæ aliæ, sit effectus negativus, non poterit impediri à Deo. Antec. prob. quia & forma cadaveris, dat cadaveri, secundario privationem vitæ, ex intrinseca sua ratione, nec per potentiam DEI, potest impediri, quin sequatur ista privatio, aliâ idem esset vivens, & non vivens: Ergo idem dicendum est de aliis secundariis effectibus, quod sint inimpedibiles.

RESPOND. Privatio vitæ, aliunde habetur, & non à forma positiva cadaveris, hinc illâ etiam non posita, esset formaliter cadaver, ut dictum supra: ceterum divinitus positiva forma, quam appellavimus supra defectivam, potest divinitus stare cum forma viventis, neque tamen tunc erit simul, vivens, & non vivens, quia non erit simul privatio omnis vitæ, & positio vitæ, nam illa forma defectiva nata est tribuere denominationem, non viventis in circumstantia privationis omnis vitæ, de quo supra.

INSTANT SECUNDÒ. Quod ex se non potest aliquid, non potest illud, nisi aliquid ipsi addatur, per quod possit illud: sed materia est impotens, connaturaliter loquendo, ad excipiendas simul duas formas, ergo nec supernaturaliter potest illas recipere, nisi addatur ei aliquid.

RESPOND. Etiam in summo, non potest simul materia habere duas qualitates pugnantes, quid ergo illi additur? & si in hoc recurras ad concursum indebitum, idem & nos dicemus.

OBJICITUR SECUNDÒ. Esset illud compositum unum numero, quia Aristot. 8. Metaphys. c. 9. dicit: ea esse unum numero, quarum materia est una, & non esset unum, quia constaret pluribus formis, quarum singulæ, natæ sunt facere unum per se, consequenter hoc compositum, est Chimæra.

RESPOND. Compositum in adæquate constituitur à materia, quæ, cum numero una sit in hac suppositione, etiam compositum à parte materiæ, erit in adæquate unum, quia tamen compositum constituitur etiam formâ, & hæc supponitur multiplex, à parte formæ multiplex compositum erit.

INSTANT PRIMÒ. Etiam si forma sola sit diversæ speciei in homine, & equo, tamen homo dicitur simpliciter diversæ speciei, ab equo: ergo etiam si materia, tunc esset in illis duobus, eadem numero, quia tamen formæ essent numero distinctæ, absolute ea composita, deberent dici totaliter distincta.

R E.

RESPONDETUR, diversam esse hanc propositionem: Composita constantia eadem numero materiâ, sed diversis formis informata, sunt distincta simpliciter, & alia hæc; Composita constantia eadem numero materiâ, sed diversis formis informata, sunt distincta adæquatè, & totaliter: nam illa prior non excludit aliquid, quod sit idem in illis, sed tantum importat aliqua principaliter, & sine addito esse distincta, quæ distinctio tunc est, quando formæ, quæ principale quid sunt in subiecto, manent distinctæ. Posterior verò propositio ostendit, nihil in illis esse idem numero, vel quomocunque distinctum, quod certè non potest dici de compositis, de quibus hic agitur, hoc autem solum voluit præfens responsio. Illustratur hoc instantiâ, alia est hæc propositio: homo & equus, sunt distincti simpliciter, & alia hæc: homo & equus sunt distincti totaliter, hoc est, nihil habent commune: prior propositio est vera, posterior falsa; ita & in præsentī. Auctoritas Aristot: alibi manet explicata, forte etiam per materiam, non intellexit primum subiectum Physicum, sed intellexit differentiam materialem, seu individualement; nam differentiam formalem, dicit ille, esse specificam, indubiè autem idem sunt numero, quorum indifferentia individualis eadem numero, nec illud compositum foret chimæra, quia posita unione formæ panis & formæ vini, cum eadem materia, prædicata essentialia panis, non essent prædicata essentialia vini.

INSTABIS SECUNDÒ. Quando albedo & dulcedo, insunt eidem subiecto, non potest dici, quod sint duo composita accidentaliter simpliciter, hinc, quamvis aliquis habeat duas scientias, non posset dici, quod sint duo scientes, sed unus sciens, quia concretum accidentale non multiplicatur ad multiplicationem formarum: ergo etiam, quando illæ duæ formæ substantiales, essent in eadem materia, non posset dici, quod sint substantia composita, duo simpliciter.

RESPOND. disparitatem esse, quia multiplicatis formis accidentalibus, non censentur multiplicari concreta accidentaliter. Consequenter nec posset dici, concreta esse distincta simpliciter, multiplicatis autem formis substantialibus, saltem in adæquatè, multiplicarentur concreta.

OBJIC. TERTIÒ. Si una materia, divinitus saltem posset informari pluribus formis, v.g. si una materia, informaretur & formâ lapidis, & formâ panis, sequeretur quod posset dici lapis est panis, panis est lapis; sed hoc est absurdum, & chimæricum. Sequela prob: quando una forma informatur pluribus formis accidentalibus, v.g. quantitate & albedine, verum est dicere, album est

quantum, quantum est album: ergo etiam si materia informaretur formâ lapidis, & panis, verum esset dicere, lapis est panis, panis est lapis.

RESPOND. nullum est absurdum, dicere, album est dulce; est autem absurdum, dicere, panis est lapis, quod ipsum probatur: quia in priori propositione, non est sensus, albedo est dulcedo, cum album & dulce, non substantivè sumantur: in hac autem propositione, panis est lapis, sensus est iste, substantia panis, est substantia lapidis; nam hæc substantivè sumuntur, hoc autem dicere, est chimæricum, hinc si legitima est comparatio, institui deberet ad panem & lapidem, quæ sunt substantiva, comparari deberet albedo & dulcedo, quæ etiam sunt substantiva, eritque proportio, quia sicut posita albedine & dulcedine, in eadem materia lactis, falsum est dicere, albedo est dulcedo; ita posita formâ panis & lapidis, in eadem materia, falsum est dicere, panis est lapis. Ulterius, si legitima comparatio fieri deberet albi & dulcis adjectivorum, comparari etiam deberent concreta ex formis substantialibus adjectivè expressa, v.g. lapifatum hoc est formâ lapidis actuatam, est panifatum, hoc est formâ panis informatum: & tunc sicut, verum est dicere, album est dulce, ita verum erit dicere, lapifatum, est panifatum. Reliqua, quæ urgeri possent, petantur ex Materia de subsistentiâ.

INSTABIS. DEUS & homo sunt nomina substantiva, & tamen quia hæc duo, sunt sibi unita, in uno supposito, dicuntur de se invicem. Ergo etiam lapis & panis, quamvis sint nomina substantiva, quando uniuntur cum eadem materia, dicuntur de se.

RESPOND. quod homo & DEUS, dicantur de se, proficiscitur hoc ex identitate Personæ, seu suppositi, adeoque quia ordinantur ad se, tanquam perfectivum ad perfectibile. Jam autem si forma panis & lapidis, eidem materiæ unirentur, nec eandem naturam, nec idem suppositum habebunt, nec formæ ordinem dicent inter se perfectibilis substantialiter, & perfectivi, consequenter dici de se non poterunt.

OBJICITUR QUARTÒ. Si unirentur duæ formæ substantiales eidem materiæ, & constituerent illæ formæ unum per se, & non constituerent: constituerent, quia ex actu & potentia, substantialibus, fit unum per se; & non constituerent, quia quidquid advenienti in actu, constituit Ens per accidens, altera autem forma, adveniret enti in actu.

RESPOND. Prædictum axioma attendere ad id, quod naturaliter fit, & cum enti in actu de facto, quod advenit, adveniat non nisi accidentale, fit, ut cum illo constituat Ens non nisi per accidens, sed quod divinitus advenire possit,

possit, ad hoc non respexit axioma, utpotè Physicum, & naturalia respiciens; sed si adveniat aliquid substantiale, quod advenire non nisi divinitus natum est, nego, quòd sit constitutum ens per accidens.

INSTABIS. Positò casu dictò, compositum illud, quod est panis, constitueretur illò casu intrinsecè forma lapidis, & non constitueretur: non constitueretur, ut supponitur; & constitueretur, quia forma lapidis intrinsecè reperiretur in illo composito, quod est panis, quidquid enim intrinsecè reperitur in materia compositi, intrinsecè reperitur in composito, in composito autem, quod est panis, reperitur forma lapidis.

RESPOND. Illud compositum, quod est panis, non secundum quod est compositum, quod est panis, habet in se formam lapidis, sed secundum quod est lapis.

OBJICITUR QUINTO. Ponamus unam materiam, informari duabus animabus rationalibus, vel, operante unà animà, necessario operaretur altera, vel non? Neutrum dici potest. Non primum: Tum quia hujus nulla necessitas. Tum quia cum illæ formæ sint diversæ, Ergò sunt & diversa principia actionis, consequenter unò principiò operante, non est necesse operari aliud. Tum quia saltem unà operante liberè, posset altera non operari liberè. Non potest etiam dici secundum, quia organa haberent communia.

RESPOND. Docere cum Mastrio non paucos, quòd operationes inorganicas possit non exercere altera anima, unà easdem exercente. De operationibus organicis sub distinctione dicendum erit, si enim sint operationes organicæ independentes ab imperio voluntatis, unà operante, necesse erit operari & aliam, quia habetur determinativum aliunde, nempe ab objecto & natura principii, qualis operatio est: videre, positis prærequisitis; Aliæ autem sunt operationes organicæ, pendentes ab imperio, v.g. deambulatio, sessio, &c. & tunc verum quidem est, corpus non posse dividere suum situm, sed potest una principiari deambulationem, non principiari altera, unde enim ad hoc necessitaretur? & si non necessitaretur, habente unà, actum internum volitionis deambulandi, ad habendum actum internum deambulandi, ita nec necessitaretur ad deambulationem, quæ præsupponit illam volitionem. Nec obest, quòd habeant organum commune, quia adhuc, ut dicatur anima operari, non sufficit organum commune, corporisque talis vel talis situs, sed insuper concursus activus aliùs animæ, quem, unà animà præstante, nego ab alia anima præstari, debere.

Sed ponamus, quòd unirentur anima lupi, & agni, voraretne lupo agnum, quoad partes quas attingere posset? Tota difficultas in hoc

est; quia videtur lupo prohibendus dolore, quem sentire deberet in illo voratu, nam voraret materiam, suà animà informatam, & si veniret canis, morderetque illam materiam lupi formæ & agni informatam, doleret uterque, ita & in præsentì. Neque valet, si dicas, potest uniri forma lupi, materiæ eidem, cum forma agni, non tamen ut informatum formæ lupi; consequenter non sentiret dolorem, non inquam valet, quia non recipi formam lupi, in materia, prout informatam formæ agni, nihil aliud est quàm unam formam, non recipere aliam formam, hocque benè intelligitur: sed quia morsus infixus à lupo, recipere in materia, quam etiam forma lupi informat, & quia dolore, est recipere qualitatem in materia, quæ hæc forma informat, sit, ut ex illa connexion, etiam lupo doleret. Erit tamen tunc rabies lupi, in agnum, licet à morsu prohibendus sit dolore, præcipuè, quia illa materia bonum etiam est commune utrique.

Quoad figuram externam attinet, ea fortassis appareret, quæ antecederet alterius formæ positionem. Quòd si simul utraque forma poneretur, pertinet ad Deum determinare figuram, vel certè media aliqua figura appareret, confimilis in aliquo, lupo, confimilis agno, nam in eadem parte materiæ, duæ figuræ esse non possunt, nam figura est ipsa entitas materiæ ita situata, quæ respectu sui, diversitatem non potest habere. In casu verò, quò duæ animæ rationales unirentur, & una darenaretur, alia salvaretur, determinatio de corpore ad Deum pertineret, vel fortè replicaretur. Nabuchodonosorem habuisse duas formas, negatur communiter, sed solam figuram externam.

ADDÒ denique, si illa materia non haberet organisationem debitam utrique formæ, (ad quam organisationem non attendit Deus, miraculosè operans) tunc utraque forma, non omnes suas operationes exerceret, sed eas quarum haberet organa, & hæc propositio: hoc compositum est ovis, vera esset hoc sensu, hæc materia est informatam formæ ovis, sed non hoc sensu, hæc materia habet rationem corporis ovini organici.

Respondetur reliquis objectionibus.

OBJICITUR PRIMÒ. Si materia posset alteri etiam formæ divinitus uniri, posset etiam infinitis.

RESPOND. posse uniri infinitis syncategorematicè; neque apparet, quomodo hoc, infinitatem virtutis in materia arguere deberet: Sicut enim, cum una materia, successivè pluribus formis informatur, non plurificatur virtus receptiva in materia; ita nec si infinitis syncategorematicè formis informatur, infini-

infinitari deberet: & sicut potest intellectus creatus omnia possibilia in Deo videre, quamvis infinita perfectionis in se non sit futurus; ita & hic. Verum quidem est, quod si materia plus virtutis deberet habere, quando simul duas formas recipit, verum inquam est, futurum hoc, quod ad infinitas formas, infinitam virtutem habere debet, sicut quia ad portandum simul duo ingentia saxa, maior vis requiritur, quam ad portandum successive; hinc fit, ut ad saxum, infinita si daretur gravitatis, infinite magnum robur requireretur, sed quia non est major virtus in materia, requisita ad duas formas, quam ad unam, tota enim virtus illius, est, ipsa entitas illius, dicens rationem potentiae, quae respectu unius ac plurium formarum, eadem est; ideo etiam ad infinitas, etiam categorematicè, si darentur, formas, non requireretur in materia, infinita virtus.

OBJICITUR SECUNDO. Non potest natura terminari pluribus subsistentiis, ergo nec materia pluribus formis.

RESPONDENT, Distinguentes entitativè subsistentiam à natura, negando Antecedens; distinguentes autem connotato, negando consequentiam, Dispar: quia cum subsistentia sit ipsa inrecto natura, sicut tunc, cum est una natura, non est nisi una natura, ita & una non nisi subsistentia, Deinde, quia implicat aliquid esse unum, & tamen habere bis, rationem totius: cum ergo subsistentia sit habere rationem totius, non poterit natura una, duplicem habere subsistentiam. Nullum autem simile absurdum sequeretur, si duae formae actuent eandem materiam.

OBJIC. TERTIO. Potentia illa materiae ad duas formas, vel esset naturalis vel obediencialis: Non primum: quia alias posset naturaliter recipere duas formas; Non secundum: quia potentia obediencialis est in ordine ad agens.

RESPOND. Matrius, hanc potentiam in ordine ad formas disparatas, esse naturalem, naturaliter tamen duas formas materia recipere non potest, non propter incapacitatem materiae, sed propter impossibilitatem formarum, quam illarum repugnantiam non potest vincere agens naturale, nisi per potentiam obediencialem.

Ceterum distinguendae hinc veniunt aliquae propositiones, quae etiam superius dicta illustrabunt: Materia habet potentiam, hoc est, inclinationem & appetitum, ut à pluribus formis informetur simul, & haec propositio est falsa; quia alias esset contra illius naturam, non habere simul plures formas, sicut quia habet inclinationem, ne careat omni forma, est contra naturam illius, spoliari omni forma, & cum plures formae non habeant jus, ut simul in eadem materia recipiantur, ita nec materia,

tanquam quid relativum potentiae, ad formas praedictas, habet jus, ut plures formas recipiat. Alia autem est haec propositio: Materia habet potentiam, hoc est, non repugnantiam, entitatemque capacem recipiendi plures formas, & haec propositio debet esse vera; si enim haberet repugnantiam, & quidem in genere causae materialis, illamne, Deus quidem, salva illius Entitate, vincere posset, cum enim illa repugnantia, sit ipsamet entitas talis, si habet repugnantiam, non habet entitatem talem: hinc sicut manente entitate tali, non potest Deus facere, ne sit talis: ita si habet repugnantiam, non potest Deus facere, ut habeat non repugnantiam, adeoque ut possit illas recipere. Rursus, cum receptio illa sit in entitate materiae, si in ipsa entitate recipi non potest, quodcunque superadditum, sicut illi non conferret entitatem de novo, ita nec conferret vim de novo recipiendi. Hinc incapacitas recipiendi, non debet referri in entitatem materiae, sed in defectum principii inductivi duarum formarum; cumque materia, non sit determinata ad unam non nisi formam, hoc ipso habet capacitatem ad plures.

OBJICIT TERTIO. Pater Adrianus Pikarski, illis duabus formis, in eadem materia positis, & constitueretur unum per se, & non constitueretur: constitueretur, ut supponitur; non constitueretur, ut probatur. Unum per se est illud, quod habet negationem alterius totius, seu quod per se est indivisum in aliud totum, ut patet definitione unius: atqui si duae formae substantiales in ea materia unirentur, non possent constituere compositum tale, quod habeat negationem alius totius, seu quod esset indivisum in aliud totum. Minor prob: Tunc unum totum communicaret se realiter individualiter physice acceptum alteri toti, ergo non esset ab illa forma totali, in praesentia alterius formae, constitutum habens negationem alterius totius, seu non esset indivisum in aliud totum. Antec: prob: posita anima bovis & leonis in una numero materia, ex anima & materia bovis fiet bos adaequatum compositum, & adaequatè constitutum, quia totum, & totaliter habebit, quod requiritur ad substantiam illius essentialem Physicam, & individualement, realiter existentem, idemque fiet de composito hoc, quod est leo, & tamen erit aliquid utrique commune: Ergo tunc unum totum communicaret se realiter individualiter alteri toto.

RESPOND. fore tunc unum per se, nego autem unum per se esse illud, quod habet negationem adaequatam alius totius, cum possit esse unum per se, & habere vel adaequatam vel inadaequatam alius totius negationem. Porro in praesenti, ratione materiae ejusdem, non diceret unum totum, adaequa-

tam negationem aliis totius, & licet illud compositum foret adæquatè constitutum, non tamen adæquatè distinctum, nempe à composito habente eandem numerò materiam, sed diversà formà informatum.

Retorqueri etiam potest argumentum de composito, successivè eandem materiam participante: quomodo enim sunt unum & indivisum unumquodq; si communicant eandem materiam, quòd si dicatur inadæquatè, hæc composita sibi communicare, idem & nos dicemus.

INSTAT PRIMÒ idem. Istæ duæ formæ, eandem materiam actuant, & constituerent duo adæquata composita, & non constituerent: non constituerent quidem, quia deberent illam materiam ad tot composita adæquatè sumpta determinare, ad quor composita nata sunt determinare, quod ipsum probatur, plura adæquatè composita sunt, quorum entitas adæquata plurificatur, sed illorum compositorum entitas adæquata non multiplicaretur, non multiplicaretur enim materia, quæ etiam adæquat pro sua parte, seu constituit compositum; Constituerent autem duo adæquata composita, quia forma substantialis nata est, non nisi adæquatum compositum constituere, forma enim totalis, habens adæquatam sibi materiam, nata est ponere adæquatum compositum, sed in casu nostro essent illæ formæ totales, & singulæ haberent materiam sibi adæquatam; ergò natæ essent componere adæquatum compositum.

RESPOND. Retorquendo argumentum, quod scilicet probaret, ne quidem duas formas accidentales posse esse in eadem materia, quia natæ sunt constituere adæquatum compositum accidentale, quod constituere non possent, quia illorum compositorum adæquata entitas non plurificaretur, siquidem eandem haberent materiam; item retorqueri potest, quòd ne successivè quidem eadem materia posset duabus formis substantialibus informari, eò quod non posset tunc materia determinari ad duo adæquata composita; siquidem tunc materia non plurificaretur, sed eadem utrobique numerò esset: adæquata autem composita sunt, quorum entitas adæquata plurificatur.

Deinde dico, duas illas formas constituturas duo adæquata composita, non hòc sensu, quòd sint constituturæ adæquatè ratione utriusque partis distincta composita, sed hòc sensu, quòd scilicet utrumque compositum haberet materiam, haberet & formam, quæ sola duo nata sunt adæquare compositum, quæ distinctio reliquis etiam propositionibus applicanda.

INSTAT SECUNDÒ idem: si illa composita essent inadæquatè distincta, etiam opera-

tiones illorum essent inadæquatè distinctæ: modus enim operandi sequitur modum essendi; sed hoc non potest dici, quia aliàs posita formà lupi & agni, si appeteret lupus vorare agnum, & agnus timeret vorari, quomodo in illo appetitu lupi involveretur timor agni.

RESPONDETUR: Essent illæ principia operandi activa, nempe formæ adæquatè distinctæ, consequenter & operationes, in ratione actionum spectatæ; sed solum principium passivum non esset distinctum, hoc est materia; hinc & actiones, prout receptæ, non distinguerentur in subjecto, in ratione subjecti.

INSTAT TERTIÒ idem ingeniosè pro suo more. Si ex duabus formis substantialibus, & una materia, posset fieri duo tota adæquata inadæquatè distincta, ex tribus hominibus posset fieri quatuor adæquati homines, quamvis inadæquatè distincti, quod est absurdum. Sequela probatur, ex tribus hominibus posset fieri duo paria adæquata hominum, ergò fierent ex tribus quatuor homines adæquati. Anteced. prob. unum compositum ex materia & formà lupi est unum par: aliud compositum ex eadem materia & formà agni esset aliud par: Ergò si ex duabus formis & una materia posset fieri duo paria, etiam ex tribus hominibus poterunt fieri quatuor homines.

RESPOND. Inprimis retorquendo argumentum, quomodo ex albedine & dulcedine posset in eadem materia, tanquam tribus, non fiat quatuor. Rursus quando eandem numerò materiam successivè duæ formæ totales informant, quomodo, inquam, ex tribus non fit quatuor: deinde sint tres, Petrus, Paulus, Johannes, eat associatus Petrus Paulo, en tunc fit unum par: eat idem Petrus associatus Joanni, en secundum par: ergò ex tribus fit quatuor.

Directè autem ad argumentum dici potest, quòd ex tribus fieri possint duo paria adæquata, inadæquatè tamen distincta, licet non possint fieri adæquatè distincta.

INSTAT QUARTÒ idem. Id quod est essentiale Petro, & est singulare, non potest esse commune Paulo: Materia est essentialis Petro, & singularis; Ergò eadem non potest communicari Paulo.

RESPOND. Argumentum probare, quòd eadem materia, ne successivè quidem, communicari possit alteri. Porro quod est essentialis Petro, estque singulare, habetque se ut pars Metaphysica, non potest esse quid commune Paulo, secus, quod se habet ut pars Physica, estque subiectum mutationum. Cujus ulterior ratio est, quia partes Metaphysicæ, sunt identificatæ realiter, hinc una

unâ communicatâ communicatur & altera, consequenter indistinguentur jam numerô. Partes autem Physicæ, sunt distinctæ realiter, hinc communicatâ unâ, non est necesse communicari alteram, sed potest habere alteram partem, ratione cuius distingui poterit individualiter, licet inadæquatè.

INSTAT QUINTO. Assumendo medium terminum, quod tunc fieret ens rationis, si eadem materia formaretur & forma bovis, & formæ leonis, tunc de essentia bovis physicè spectata, communicaret leo, communicaret enim de eadem materia; hoc autem est absurdum: si enim communicaret leo de essentia bovis Physicæ spectata, communicaret etiam de essentia bovis Metaphysicè spectata, quia impossibile est, esse essentiam Physicam, sine Metaphysicâ, hoc autem est impossibile.

RESPOND. argumentum probat, nè quidem successive posse eandem materiam informari duplici formâ. Directè autem dici potest, quod si leo communicaret de essentia bovis adæquatè spectata physica, communicaret etiam de essentia bovis Metaphysica; secus, si communicet de essentia Physica inadæquata, de quo infra.

Hoc idem principium sic aliter proponit. Non minus est unum compositum physicum, ex anima & corpore, in ratione unius, quàm sit unum compositum Metaphysicum: Ergo si animal in homine non potest communicari, quin communicari debeat rationale, ita nec communicari poterit totum Physicum secundum materiam, quin communicetur secundum formam.

RESPOND. Negand. Antecedens, impossibilis est enim unitas tanta compositi Physici, quanta compositi Metaphysici, quia unitas compositi Metaphysici, est, per identitatem utriusque extremi, jam autem unitas compositi Physici, est per unionem, stante alicuius reali partium unitarum: hinc non ideo præcisè animal & rationale in homine fiunt unum, quia anima rationalis & corpus, fiunt unum, aliàs quando separantur anima & corpus, etiam animal & rationale separarentur. Si enim uniuntur propter unionem illorum Physicam, ita & separari deberent propter disunionem & separationem illorum, oppositorum enim oppositi debent esse effectus. Si autem non tanta est unitas Physica, quanta Metaphysica, poterit ex uno Physico, esse alteri aliquid commune, quin sit commune aliud inclusum, intra illud unum, non poterit autem communicari unum, Metaphysicè, quin communicetur aliud, inclusum in illo uno.

Eundem medium terminum sic aliter proponit.

Corporeum quod est in homine realiter existente, non potest communicari duobus individuis Metaphysicis, ergo etiam & materia non potest communicari duobus individuis Physicis.

RESPOND. Negando Consequentiam, quia gradus genericus Metaphysicus corporei, est idem realiter cum individuatio: hinc si idem numerô Metaphysicus gradus corporei, duobus communicaretur, hōcipsō communicaretur idem gradus individuis, adeoque non essent duo individua; salvâ autem individuatione, aliâ quoad formam, potest communicari eadem materia.

Fundatur hæc responsio ad hanc instantiam in hoc principio. Compositio Metaphysica, est compositio per rationem, si est compositio per rationem, non est inter extrema distincta realiter, si non est inter extrema distincta realiter, si unum extremum competeret realiter, competeret & aliud; cumque compositio ex animali & rationali, sit Metaphysica, necessariò debet esse per rationem, supponereque utriusque extremi identitatem. Nihilominus hæc compositio potest appellari realis, hoc est non ficta; ut autem non sit ficta, debet habere fundamentum in re, fundamentum autem in re Metaphysicæ compositionis in homine, est materia & forma hominis. Porro ut à materia inadæquatè sumi possit ratio animalis, non attenditur, an hæc, vel non hæc, numerô sit materia, aliàs si hoc attenderetur, tunc ex materia hominis à lupo vorati, non posset partialiter desumi ratio animalis in lupo, siquidem utrobique eadem esset materia, attenditur ergo præcisè ad rationem materiæ ita organisatæ & rationem formæ, & quia si eadem materia informaretur formâ agni & lupi, utrumque compositum haberet materiam & formam, ideo utrumque compositum foret animal, Ne autem dicatur, positò, etiam quod eadem utrobique sit materia, idem utrobique esset animal, hoc inde est, quia ratio animalis ab utraque parte desumitur, si ergo vel altera, vel utraque pars non sit eadem numerô, nec idem numerô erit animal, sicut ut dixi, non est idem animal in lupo & homine, quamvis homine voratò, eadem sit numerô materia in lupo. Cum ergo, si in eadem materia informaretur duabus formis, quantumvis una esset materia, non esset una forma, nec unum foret animal. Et certè in nostro casu, erit negatio huius formæ lupi in composito, quod est agnus, quæ negatio huius formæ lupi, cum sit malignantis naturæ, importabit etiam negationem huius animalis, idque ideo, quia hoc animal desumitur ex hoc composito & utraque illius parte, sed hoc com-

positum, non est hoc compositum, ergo nec erit idem animal desumibile ab eodem composito.

Punctum Difficultatis 3.

An eadem Forma divinitus plures Materias informare possit?

PRÆMITTO PRIMO. *Aliud est querere, an plures partes materiae divinitus informare possit eadem forma, & aliud est, an plures materias.* Prius enim illud non est dubium, quod naturaliter etiam faciat; non enim materia, quam informat, indivisibilis est, sed de posteriori controvertitur.

PRÆMITTO SECUNDO. *Nomine plurimum materialium venire, vel materias inadæquatas, sed discontinuas, vel materias adæquatas, priorum exemplum est caput S. Dionysii & thorax illius, posteriorum exemplum est, si una forma corpus, & hic & Romæ positum informaret.*

PRÆMITTO TERTIO. *Divisos esse in hac materia auctores, nam posse materias disunitas inadæquatas tamen, informari divinitus ab eadem forma, censet Mästius, non tamen adæquatas. Posse etiam adæquatas materias informari ab eadem forma divinitus, docuit Ruvius, Amic., Pontius.*

DICENDUM EST. *Posse divinitus duas materias, etiam adæquatas & totales, informari ab eadem forma.* Ita prædicti auctores & alii.

PROBATUR PRIMO. Quia id non implicat contradictionem.

PROB. SECUNDO à Pontio. Duo corpora, possunt esse in pluribus locis simul, una forma accidentalis in pluribus subjectis, una materia sub pluribus formis. Ergo & una forma in pluribus materiis, etiam adæquatis.

RESPONDEBIS. Corpus se habere merè passivè in pluribus locis, nullumque habere exercitium virtutis in eorum acquisitione, sed forma informando exercet virtutem informativam.

CONTRA. Tum quia etiam corpus exercet virtutem repletivam spatii. Tum quia etiam forma in exercitio informativo, præcise non plus facit, quam quia unita est, hoc autem non ostendit debere augeri vires illius ulla. Tum quia obdientialiter non repugnat, vires etiam augeri.

PROBATUR TERTIO. Possunt duæ materiae disunitæ & discontinuæ informari ab eadem anima: ergo & plures materiae adæquatae. Deinde, vel potest Deus replicare formam Petri, ponereque eam in pluribus materiis adæquatis, vel non potest: si non

potest, cur non? & cerè si potest replicare animam Christi, ponereque eam cum sacramento corpore sub tot speciebus, etiam tam multum materiae habentibus, quantum requireretur ad adæquatam materiam corpori, cur non etiam ponere illam posset sine corpore vel in alio corpore; Si potest, ergo & unire illam, adeoque facere, ut informet plures illas adæquatas materias.

OBJICITUR PRIMO. Si plures materias adæquatas etiā divinitus posset informare eadem forma, & essent illæ materiae adæquatae, & non essent: essent, ut supponitur; non essent adæquatae, quia præter hanc adæquatam, quam informaret, posset etiam informare aliam.

RESPOND. hæc materia, quæ est adæquata cæteroqui formæ non replicata, est inadæquata formæ replicatae, adeoque illam materiam replicata forma informare poterit. Cæterum impossibile est, aliquam materiam adæquatam esse, possibilibus etiam replicationibus formæ, & tamen extra hanc materiam posse adhuc informare. Quomodo enim jam esset adæquata?

OBJICITUR SECUNDO. Si posset plures materias totales informare una forma, posset & infinitas; non enim major esset ratio pro una materia, quam pro reliquis: quod si posset infinitas, si darentur, informare materias, ergo habet virtutem infinitam forma informandi, adeoque perfectionem infinitam.

RESPOND. retorquendo in primis argumentum, quomodo non sequatur infinitas, quia corpus potest poni etiam in infinitis locis, item quia potentia possunt sibi proportionata objecta, etiam infinita, attingere. Deinde cum hæc virtus informativa, sit ipsa entitas formæ, sicut ipsa entitas formæ non est infinita, ita nec vis informativa.

OBJICITUR TERTIO. Quod formæ non possunt facere naturaliter, non possunt facere supernaturaliter: sed non possunt naturaliter formæ informare plures materias: ergo nec supernaturaliter.

RESPOND. quod non possunt facere formæ naturaliter, dicendo in ipsa sua entitate inclusam in capacitatem repugnantiamque ad aliquid, id non possunt facere supernaturaliter: sed quod formæ non possunt facere naturaliter ob defectum concursus, cæteroqui sibi indebiti, si ponatur ille concursus, possunt facere supernaturaliter: quod autem una forma non possit plures materias adæquatas informare, est ideo, quia non exhibetur illi concursus replicativus, quo posito, poterit supernaturaliter plures materias informare.

Quæ-